

Författare: Kd David Swande Eliasson I19/Pbat	Skola: MSS/Kvarn	Program: YOP 0609
Handledare: Övlt Stefan Eriksson(Metod) Kn Nils Laestadius(Sak)	Inlämningsdatum: 2009-04 - 24	
Kurs: Krigsvetenskap: Självständigt arbete :PYO360	FHS Beteckning:	
<u>Mekaniserad spaning i dag och i framtiden</u>		
<p>Den mekaniserade bataljonens främsta sensor att samla in underlag till underrättelsesektionen är spaningsplutonen. Spaningsplutonen på mekbataljon har bytt organisation över åren och gått från att vara ett terrängbils eller bandvagnsburet förband till sin nuvarande form med stridsfordon 90. Men har förbandet använts på rätt sätt sedan det tillfördes stridsfordon? Hur bör framtidens chefer nyttja plutonen för att maximera effekten?</p> <p>Arbetet baseras på de reglementen som finns idag samt intervjuer med personal tillhörande spaningsplutonerna och bataljonsstaber. Utöver det kommer en jämförelse med US Army Armored Cavalry göras.</p> <p><u>Nyckelord:</u> mekaniserad bataljon, mekaniserad spaning, pansarspaning, mekspaningspluton, bataljonsspaningspluton, stridsspaning, spaning</p>		
<u>Mechanized reconissance today and future</u>		
<p>The mechanized battalion foremost instrument of gathering information to its intelligence cell is the reconnaissance platoon. The reconnaissance platoon on the mechanized battalion has evolved over the years from being a unit using crosscountry vehicles to its modern shape with Combat vehicle 90. But have the unit been used the right way since then? And how should tomorrows commanders use the recon platoon for maximum output?</p> <p>This work will be based on the manuals that are valid today and interviews with staff officers and officers that belong to the recon platoons. The results will be compared with US Army Armored Cavalry.</p> <p><u>Keyword:</u> Mechanized reconnaissance, Mechanized battalion, armored recon, mechanized recon platoon, battalion reconnaissance platoon, reconnaissance by fire, reconnaissance.</p>		

1. INLEDNING.....	4
1.1 BAKGRUND.....	4
1.2 PROBLEMFÖRMULERING.....	5
1.3 AVGRÄNSNINGAR.....	6
1.4 SYFTE.....	7
1.5 FRÅGESTÄLLNING.....	7
1.6 TIDIGARE FORSKNING.....	7
1.7 ETIK.....	8
2. METOD.....	8
2.1 VAL AV METOD.....	8
2.2 DISPOSITION.....	10
2.3 FORSKNINGSETIK.....	12
2.4 INTERVJUVALIDITET.....	12
2.5 KÄLLOR OCH KÄLLKRITIK.....	12
2.6 BEGREPP.....	14
3. MEKANISERAD SPANING IDAG.....	14
3.1 SVERIGE.....	14
3.1.1 Organisation.....	14
3.1.2 BrigR Sförb.....	15
3.1.3 Mekaniserad bataljon 09 remissutgåva.....	16
3.1.4 Slutsatser.....	17
3.2 MEKANISERAD SPANING I U.S. ARMY.....	18
3.2.1 Organisation.....	18
3.2.2 Spaning/Counter- reconnaissance ”Kontraspaning”.....	18
3.2.3 Nyttjande av spaningsplutonen.....	20
3.2.4 slutsatser.....	23
3.3 JÄMFÖRELSE.....	24
3.3.1 Likheter.....	25
3.3.1 Skillnader.....	25
3.3.2 Sammanställning.....	26
4. MEKANISERAD SPANING I VERKLIGHETEN.....	27
4.1 SVERIGE.....	27
4.2 HUR BATALJONSCHEFER/S2 SKULLE VILJA NYTTJA PLUTONEN.....	28
4.3 U.S. ARMY.....	29
4.3.1 Övningar på National Training Center.....	29
4.3.2 Erfarenheter från Desert Storm 1991.....	29
4.3.3 Erfarenheter från Operation Iraqi Freedom.....	30
4.3 JÄMFÖRELSE.....	31
4.3.1 Likheter.....	32
4.3.2 Skillnader.....	32
4.3.3 Sammanställning.....	32
5. FRAMTIDEN.....	33
5.1 DISKUSSION.....	33
5.3 ÅTERKOPPLING TILL FRÅGESTÄLLNINGEN.....	41
5.4 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING.....	41
6. KÄLL OCH LITTERATURFÖRTECKNING.....	42

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Jag som författar uppsatsen har en bakgrund som ställföreträdande plutonchef på en spaningspluton tillhörande en mekaniserad bataljon. I den rollen har jag upplevt många situationer där det upplevts som spaningsplutonen missbrukats. Utifrån dessa erfarenheter valdes ämnet.

Spaningsförbandens existens ifrågasätts idag i vissa fall.¹ Behövs det verkligen dedikerade spaningsförband på bataljonsnivån. Min uppfattning är emellertid att spaningsförbanden är av stor betydelse i manöverkrigföring. Detta för att samla in information till högre chef så denne kan fatta beslut baserat på den information som finns till hands. Beslut kan fattas utifrån fienden eller terrängen där fiendens läge, styrkor och svagheter spelar stor roll på den taktiska nivån speciellt om man slåss i numerärt underläge enligt manöverteoretikern William S Lind.² För kunna utöva manöverkrigföring och hitta luckor och svagheter i en fiendes gruppering behöver därför spaningsförbandens organisation och metodik utvecklas i samma takt som övriga delar av förbandet.

Jag upplever att ute på förbanden är spaningstjänsten en del av verksamheten som är bortglömd samtidigt som bataljonsledningar har ett stort behov av få in underrättelser. Detta har gjort att reglementen och hur man effektivt nyttjar spaning fallit i glömska. Samtidigt utbildar och bedriver plutonerna spaningstjänsten enligt sina egna erfarenheter Detta är min personliga erfarenhet av samtal med spanings soldater från andra förband där det framkommit att skillnaderna är stora i nyttjandet av plutonerna.

1.2 Problemformulering

Länge var spaning på den mekaniserade bataljonen bandvagns eller terrängbilsburet och det är först på senare år det blivit spaningsplutonen mekaniserats på bataljonsnivån. Dock så har inte reglementen uppdaterats i samma omfattning. Senaste reglementet är BrigR Sförb 2002 vilket avhandlar mekaniserat brigadspaningskompani 90. Delar är dock tillämpligt på mekaniserad bataljonsspaningspluton. Men ett reglemente för mekaniserad spaning på bataljonsnivå existerar idag inte.

Men används förbanden på det bästa sättet idag och om inte, hur bör man använda förbandet? Historien har visat att spaningsförband har en tendens att nyttjas som förbandsreserv och inte som spaningsförband. När pansarspaningsförband väl sätts in i spaningsrollen är det uteslutande stridsspaning som varit aktuellt. Ett bra exempel på detta är tyska pansarspaningsbataljoner under andra världskriget. Hans von Luck beskriver detta fenomen i boken Pansarchef under Rommel.³

¹ John J McGrath 2008 "Scouts Out" 218-220

² William S Lind 1985 "Handbok i manöverkrigföring" s.25,31

³ Hans von Luck "Pansarchef under Rommel"

1.3 Avgränsningar

Avgränsningarna i uppsatsen är att den skall behandla hur spaningsplutonen nyttjas av bataljonen samt plutonens nuvarande organisation och inte hur den utbildas. Nuvarande fordonstyper och organisation kommer bara att ytligt behandlas för att läsaren skall få en bild av aktuell pluton. Analysen om nyttjande både idag och i morgon kan vara tillämpbara på lätt mekaniserad bataljons spaningspluton. Dock är den lätta bataljonstypen inte huvudfokus i detta arbete utan det är den tunga mekaniserade bataljonen som är grunden till arbetet.

Jag kommer även att avgränsa mig i vilka typer av operationer jag ska beröra. Jag kommer inte att behandla säkerhetsoperationer⁴, PSO⁵ och COIN⁶ utan fokusera på konventionell anfallstrid mot en kvalificerad motståndare. Jag har valt bort dessa på grund av att den mekaniserade bataljonen är en förbandstyp först och främst skapad för konventionell anfallstrid mot en jämbördig motståndare. Vidare är svenska reglementen anpassade efter konventionell strid.

Vid jämförelsen kommer jag att utgå från *U.S. Army Armored Cavalry* då deras vanliga mekaniserade bataljoner har lätta spaningsplutoner som består av terrängbilar beväpnade med tunga kulsprutor och granatsprutor. Dock kommer jag att hänvisa till U.S. Armys reglemente "*Tactics and Techniques for Combined Arms Heavy Forces: Armored Brigade, Battalion, Task Force and Company Team*". Detta för att vissa av deras kavalleriförband håller på att omvandlas till *Heavy Brigade Combat Teams* från deras nuvarande regementesform samt att den täcker viss delar som inte deras kavallerireglementen gör⁷.

U.S Armys erfarenheter nya samt relativt lätta att förstå. De är på rätt förbandsnivå vilket varit ett problem att hitta bland övriga länder jag tittat på. De tyska erfarenheter som tagits upp är mer av allmän karaktär.

1.4 Syfte

Jag kommer analysera hur förbanden används och vilka krav bataljonschefer skulle vilja ställa på spaningsplutonen i framtiden. Ur detta kommer jag sedan att försöka analysera hur bataljonsspaningspluton kan nyttjas i framtiden(2012-2020) i syfte att utveckla den mekaniserade bataljonens förmåga att inhämta underrättelser. Min frågeställning i arbetet syftar även till att försöka skapa ett arbete för att lägga en grund inför framtida forskning inom området och reglementesutveckling.

1.5 Frågeställning

Hur kan man nyttja mekaniserad bataljonsspaning vid konventionell anfallstrid?

Jag kommer därför försöka förklara hur mekaniserad spaning nyttjas idag och hur den kan nyttjas i framtiden och för att försöka svara på det har jag följande forskningsfrågor.

- Vad säger svenska reglementen om hur spaning ska nyttjas?
- Hur ser svenskt nyttjande ut idag under övningar?
- Hur ser svenskt nyttjande ut i jämförelse med U.S. Army?

⁴ Polisiär operation

⁵ Peace Supporting Operation

⁶ "CounterInsurgency" översatt till gerillabekämpning. U.S. Army FM 100 – 20 "*Military Operations in Low Intensity Conflicts*

⁷ <http://www.irwin.army.mil/units/11th+Armored+Cavalry+Regiment/11th+CR/>

1.6 Tidigare forskning

I Sverige har relativt liten forskning skett. Det finns ett gammalt reglemente Pskomp som är upphävt sedan länge samt ett nyare, BrigR Sförb som upphävdes 2009. I USA har U.S Army genomfört studier i början på 90-talet. Dessa studier bedrevs vid National Training Center. Utöver det har jag hittat två uppsatser i ämnet vid U.S Armys motsvarigheter till svenska Försvarshögskolan. Dessa uppsatser nyttjas delvis i min undersökning. Dessa uppsatser handlar om spaningsförbandens historia samt hur dessa har utvecklats till vad de är idag.

1.7 Etik

Tyskland startade andra världskriget och stod för många avskyvärda brott mot mänskligheten. Men tyska förbands uppträdande under striderna är intressanta ur ett krigsvetenskapligt perspektiv för denna uppsats. Därför används tyska förbands nyttjande i denna avhandling.

2. Metod

2.1 Val av metod

Jag har valt att göra uppsatsen i form av en deskriptiv⁸ studie av hur spaningsförband använts och hur reglementen ser ut i syfte att kunna svara på frågeställningen. Metoden som jag använder i arbetet är i induktiv metod⁹. Jag har inledningsvis samlat empiri för att sedan skapa en bild. Utifrån den bilden har jag dragit slutsatser som slutligen diskuterats. Mitt val av metod grundades på den bristfälliga litteraturen i ämnet. Den bristfälliga litteraturen i ämnet gör att det inte finns någon teori att utgå från eller använda som filter för min empiri.

I detta arbete nyttjas en kvalitativ textanalys¹⁰ av gällande reglementen för att kunna få en bild av hur svenska spaningsförband ska nyttjas i dagsläget vid anfallsstrid. Det som främst ska plockas fram i texten är var i förhållande bataljonen spaningsplutonen spanar samt om den spanar passivt eller aggressivt.

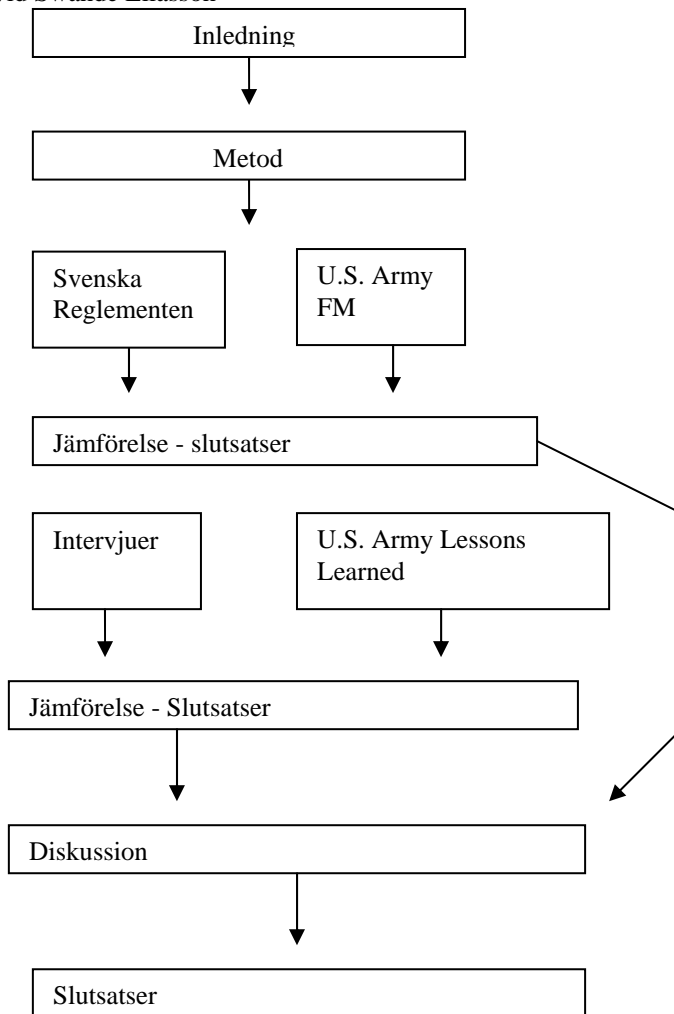
Jag studerar framför allt huruvida spaningsförbandens nyttjande innebär stridsspaning eller observerande spaning i första hand. Utöver det ska jag undersöka var spaningsplutonen används. Utifrån det dras slutsatser av hur förbandet användas i dagsläget. I diskussionen kommer två frågor diskuteras med hjälp av mina slutsatser.

Min arbetsgång presenteras här grafiskt som ett flödesschema på nästa sida.

⁸ Runa Patel & Bo Davidsson 1991,2003 "Forskningsmetodikens Grunder" s.13

⁹ Runa Patel & Bo Davidsson 1991,2003 s.24

¹⁰ Runa Patel & Bo Davidsson 1991,2003 s.118-124

2.2 Disposition

Detta arbete är uppdelat på två distinkta delar, där den första delen avhandlar hur man nyttjar förbandet i nutid(2006-2011). Sedan avhandlar jag hur svensk mekaniserad spaning kan användas i framtiden samt ge förslag till vidare forskning inom området

Inledningsvis kommer det svenska användandet att analyseras samt slutsatser av det presenteras. Därefter i en analys av hur U.S. Army ska nyttja sina förband enligt sina reglementen, skapa en idealbild av deras nyttjande.

Därefter bygger arbetet att avhandla hur spaningsplutonerna nyttjas i verkligheten. Denna del bygger på intervjuerna från företrädare från förbanden, både spaningspluton och bataljonsstab. Urvalet till intervjupersoner bygger på vilka som har erfarenhet av förbandstypen samt användare då det är viktigt att få in båda sidors syn. Det är viktigt framför allt i syfte att kunna jämföra deras bild om hur spaning används.

Framför allt kommer jag att kontrollera huruvida vikten ligger på smygande observerande spaning eller stridsspaning. Utifrån det kan jag skapa en helhetsbild som kommer att jämföras med idealbilden från reglementet. Dock har jag bara fått in svar från en spaningspluton. Svaren från förbanden kommer att sammanställas och inte redovisas enskilt för varje förband.

En komparation¹¹ med hur U.S. Army använt sina mekaniserade spaningsförband i en modern konflikt kommer att jämföras med hur Sverige övar med förbanden. Erfarenheterna från Gulfkriget -91 som kommer att användas är dock äldre än det reglementet som använts i jämförelsen. Detta på grund av svårigheten att hitta källor som bra beskriver hur U.S Army har nyttjat sina spaningsförband på bataljonsnivå. De erfarenheter som Mj D. Curtis uppsats lyfter fram är dock nyare än reglementet då dessa kommer från invasionen av Irak 2003.

Slutligen kommer jag att analysera huruvida Sverige och USA följer sina reglementen och från det göra en jämförelse. Från det kommer ett resonemang föras huruvida vårt nyttjande bygger på "krigets krav" eller om det är övningsmässigt.

2.3 Forskningsetik

I underlaget till intervjuerna jag skickat ut till intervjupersonerna har jag påpekat att dessa kommer bli namngivna samt att de kan bli refererade i arbetet om inte de önskar annat.

2.4 Intervjuvaliditet

Källorna till intervjuerna är av varierande kvalitet vilket jag har sett kritiskt på. Det påverkar resultatet av intervjuerna. Dock anser jag att de personer som svarat i intervjun är har kompetens att svara på valda delar. De delar där deras förmåga att svara inte räckt till har jag uteslutit svaret eller tonat ner betydelsen i undersökningen. Det kan dock vara intressant ur en synvinkel hur blivande S2¹² vill nyttja systemet även om dennes erfarenhet av förbandstypen är begränsad.

2.5 Källor och källkritik

De källor som används i detta arbete är intervjuer med företrädare för en av landets mekspaningsplutoner samt bataljonsledning/underrättelsesektioner från P7, I19/Pbat samt P4. Intervjuunderlaget är det som till största del kommer att ligga till grund för mitt arbete. De fåtaliga reglementen och skrifter som beskriver spaning på mekaniserad bataljon kommer att nyttjas i arbetet, dock i en mer understödjande roll till intervjuerna. I jämförelserna kommer jag använda U.S. Army's Fieldmanuals samt en fallstudie från U.S. Army

Det stora problemet jag ser är först och främst att intervjuer är personliga åsikter och inte råfakta vilket måste beaktas under analysen och syntesen i arbetet. Bristen på litteratur om nyttjande av svenska mekspaningsförband gör även den att granskningen av litteratur och intervjuer måste vara väldigt kritisk då litteraturen att jämföra med är begränsad. Bristen på vetenskapliga skrifter och arbeten inom området är den största bristen då dessa är obefintliga. Gällande reglementena så måste jag utgå från att dessa är giltiga och beskriver på ett riktigt sätt hur vi tänker använda mekspaningsförbanden då dessa reglementen är styrande. Jag använder även en remiss som inte är fastställd då denna beskriver hur det är tänkt att nyttja spaningsplutonen på ett mycket mer detaljerat sätt än i BrigR Spaningsförband.

Jag hänvisar även till en uppsats om mekaniserad spaning skriven av en major i U.S. Army. Detta då han intervjuat officerare på bataljonsnivå och tar upp ämnet bataljonsspaning ur deras synvinkel.

¹¹ Rolf Ejvegård 2003 *Vetenskaplig Metod* s.41

¹² Underrättelsechef på bataljon

Det är inte realistiskt att jag kan få tag i dessa primärkällor och därför använder jag mig av hans uppsats. Det är även en brist att jag bara nyttjar hur en spaningspluton användes. Det som jag kommer att använda i slutsatserna från den är dock av allmän karaktär och inte exempelvis huruvida plutonen spanade längs med vägen eller på vägen.

Uppsatsen och fallstudien har jag hämtat från U.S Armys motsvarighet till Försvarshögskolan samt Fort Bennings¹³ hemsida och dessa källor anser jag vara pålitliga som källor i mitt arbete.

2.6 Begrepp

Observerande spaning/Spana¹⁴

Förbandet inhämtar information om motståndaren, främst utan strid.

Stridsspaning¹⁵

Genom strid inhämta information om motståndaren. Genomförs även i syfte att upprätta stridskontakt med motståndaren. Kan även genomföras i syfte att hitta motståndarens svagaste punkt och bryta igenom för att skapa en lucka för övriga förbandet att anfälla genom.¹⁶ Detta kan även benämnas *recon in force*.

Stealthy/Aggressive¹⁷

U.S. Army FM beskriver dessa två former spaning som en naturlig del i spaningsförbandet samt hur spaningsplutonen skiftar mellan dessa två. Reglementet beskriver också att plutonen nyttjar sig av ett mellanting större delen av tiden. I sina yttersta former är stealthy tyst smygande spaning där man innästlar med spaningsgruppen av för att observera fienden. Detta är dock tidskrävande vilket påpekas samt att det bör göras med avsutten trupp. Aggressive Reconnaissance är det tempot samt snabb identifikation som är huvudfokus. Det är i sin renaste form stridsspaning.

3. Mekaniserad spaning idag

3.1 Sverige

3.1.1 Organisation¹⁸

Bataljonsspaningspluton i Mekbat 09 är organiserad med fyra stycken Strf90 och kan genom att vara fyra vagnar uppträda i två troppar. Plutonen består av 35 personer varav fyra är utrustade med prickskyttegevär90(PSG90).

3.1.2 BrigR Sförb

I BrigR Sförb så beskrivs nyttjandet väldigt vagt och otydligt. Det beskrivs inte om förbandet ska lösa uppgifter på djupet eller nära brigaden/bataljonen. Dock är min personliga erfarenhet att när förbandet ges uppgifter som spana mot¹⁹ eller spana inom område²⁰ så löses dessa uppgifter på djupet av motståndarens gruppering.

¹³ <https://www.benning.army.mil/infantry/>

¹⁴ Markstridsskolan 2006 *OrderH Markstridsförband* s.9

¹⁵ Markstridsskolan 2006 S.9

¹⁶ U.S Army "Fieldmanual Cavalry Operation 17-95" 1996 Chapter 3 sektion 5

¹⁷ U.S. Army *Fieldmanual Scout Platoon 17-98* 1999 chapter 3-4

¹⁸ Markstridsskolan "Reglemente Mekbat09 Remissutgåva 2008-09-05 Sida 9

¹⁹ *BrigR Sförb* s.17

²⁰ *BrigR Sförb* s.17

Anfall²¹

Då bataljonen anfaller ges plutonen uppgift att spana i viss riktning eller spana mot en punkt i terrängen. Plutonen kan även ta kännning med fiendens tät för att kringgå denna i syfte att spana på djupet av motståndarens gruppering, i syfte att finna luckor inför bataljonens anfall. Spaningsförbandet skall även kunna lösa stridsuppgifter som skyttepluton 90 om så behövs.

I BrigR Sförb nämns det ingenting om hur och eventuellt när förbandet eller delar ur ska stridsspana. Vissa uppgifter i reglementet skulle emellertid kunna utföras som ren stridsspaning eller med tilläggsuppgifter som kan innebära strid.

Uppgifter som detta framförallt gäller är ”Ta och Håll kännning” och ”Ta kännning kringgå och spana på djupet”²². Dessa uppgifter skulle kunna nyttjas i syfte att ta kontakt och binda en motståndare eller bryta igenom och skapa en lucka i fiendens förband.

BrigR nämner dock att strid bör undvikas men tas upp om det krävs för att lösa spaningsuppgiften²³. Detta kan liknas med U.S Armys indelning ”stealthy” och ”aggressive”.

3.1.3 Mekaniserad bataljon 09 remissutgåva

I remissen till mekaniserad bataljon 09, här efter benämnd mekbat09, beskrivs det mer ingående hur spaningsplutonen ska nyttjas av högre chef än i BrigR Sförb. Utöver detta ligger mer fokus på underrättelsetjänst allmänt än i tidigare reglementen.

*”Till underrättelsesektionen förfogande **står förbandsresurserna i sin helhet** (författarens fetmarkering) men främst de enheter som är specialiserade på inhämtning (spaningsplutonen med dess sensorer). Utöver specifika inhämtningsuppgifter för bataljonens spaningspluton så bör samtliga enheter, ingående i bataljonen, övertiden tilldelas inhämtningsuppgifter. Däremot bör spaningsplutonen endast i undantagsfall ges rena stridsuppgifter.”²⁴*

Detta kan man tolka det som att spaningsplutonen inte skall ges stridsspaningsuppgifter utan i huvudsak förlita sig på observerande spaning. Dock ges inget svar i reglementet huruvida fokus ligger på stridsspaning eller observerande spaning vid anfallstrid. Det nämns inte heller i reglementet vid vilka uppgifter plutonen bör underställas andra förband som stridsvagn, ingenjörer.

Offensiva operationer²⁵

Plutonen spanar i första hand för att lokalisera fientliga förband samt fastställa deras sammansättning. Då motståndaren påträffas nerkämpas denne med indirekt eld i första hand. Kan inte plutonen påverka motståndaren påbörjas spaning i syfte att fastställa motståndarens utbredning i syfte att finna svagheter och eventuella luckor i motståndarens gruppering. Detta för att fastställa var det kan vara lämpligt för bataljonen att anfalla för att få ett snabbt genombrott.

²¹ BrigR Sförb.70

²² BrigR Sförb s.42-49

²³ BrigR Sförb s.16

²⁴ Markstridsskolan 2008-09-05 s.17

²⁵ Markstridsskolan 2008-09-05 Sida 41-42

Spaningsplutonen bedriver även spanings längs bataljonens framrycknings/ anfallsväg i syfte att fastställa om den valda vägen är framryckningsbar samt att bataljonens huvuddel inte skall kunna överraskande anfallas av motståndaren. Plutonen kan även nyttjas i flanken på bataljonen som förvarning för att möjliggöra kraftsamling med bataljonens övriga delar i en riktning.

Hur plutonen skall nyttjas i bebyggelse är inget som beskrivs, varken i BrigR Sförb eller i remissen för Mekbat09. Detta är en stor lucka framför allt då nyttjandet av spaningsförband i bebyggelse är svårare än att nyttja dessa i betäckt eller öppen terräng.

3.1.4 Slutsatser

I mina studier av svenska reglementen har jag kunna dra följande slutsatser, vid offensiva operationer bör plutonen genomföra nedanstående uppgifter beroende på bataljonens stridsplan.

Initialt:

- Plutonen spanar längs bataljonens tänkta framryckningsväg

Därefter:

- Spanar i syfte att fastställa fiendens position och utbredning
- Spanar mot fienden för att fastställa var luckor och svagheter finns

Alternativt:

- Plutonen spanar i bataljonens flank i förvarningssyfte

Övrigt:

- Plutonen förlitar sig på observerande spaning, stridsspanar i undantagsfall
- I bebyggelse är det okänt hur plutonen används
- Kan leda indirekt eld på djupet

3.2 Mekaniserad spaning i U.S. Army

3.2.1 Organisation²⁶

Organisationen i U.S. Army Armored Cavalry skiljer sig mot Sverige markant genom att plutonen består av sex Bradley M3 Cavalry Fighting Vehicle²⁷ har begränsad kapacitet att bära personal i stridsrummet. Där finns två ”scouts” som kan upprätta tillfälliga O-platser under en kortare tid. Detta gör att plutonen kan genomföra avsutten spaning i en begränsad omfattning. Fokus ligger därför på uppsutten aggressiv spaning med vagnarna²⁸. Aggressiv spaning är dock inte samma sak som stridsspaning, men en aggressivare spaning innebär att risken för plutonen att den hamnar i strid ökar. Plutonen kan uppträda i helpluton, halvpluton eller tropp vilket ger en ökad flexibilitet inför lösandet av uppgiften.

Även underställande av enheter avhandlas i manualen. Detta då många av uppgifterna innebär att risken för strid är stor samt att vid counter- reconnaissance så kommer förbandet troligtvis att behöva strida för att lösa uppgiften.

²⁶ U.S. Army 17-98 chapter 1-1 till 1-10

²⁷ <http://www.army.mil/factfiles/equipment/tracked/bradley.html>

²⁸ U.S. Army 17-98. Chapter 3-4

3.2.2 Spaning/Counter- reconnaissance ”Kontraspaning”

I U.S. Army kan man dela in uppgifterna ett spaningsförband kan få i två delar. En del där förbandet spanar för att inhämta information till bataljonen. De andra uppgifterna som gränsar till spaningsuppgifter är inom *counter- reconnaissance* där spaningsplutonen spanar i syfte att förvarna om motståndarens förband att flankera bataljonen. Men syftet är även att slå ut spaningsförband som försöker infiltrera bataljonens flank.²⁹

*Area Reconnaissance*³⁰

Denna typ av spaning motsvarar den svenska uppgiften spana inom område³¹. Plutonchefen får ett fastställt område denne skall spana inom men får valfrihet hur och var inom området han bedriver spaningen. Dock för att kunna få relevant information ställer högre chef spaningsfrågor som spaningsplutonen skall försöka svara på.

*Zone Reconnaissance*³²

Denna typ av spaning har ingen svensk motsvarighet då den innebär att plutonen spanar av hela det angivna området och samlar information om alla vägar, hinder, terräng samt fienden. Detta gör uppgiften till tidskrävande men uppgiften kan skalas av att bara innefatta exempelvis motståndarläget om tiden inte tillåter mer.

*Route Reconnaissance*³³

Förbandet spanar längs väg och även sidorna av vägen inom fastställda gränser i syfte att exempelvis fastställa vägens framkomlighet, broars hållfasthet och motståndarens förband som kan utgöra en fara för bataljonen. Enheter som bör underställas plutonen är ingenjörer för kontroll av broar.

Screening

Syftet med screening är att hindra att motståndarens förband kan påverka eller observera bataljonens verksamhet. Uppgiften kan lösas både i flank och framför bataljonen statisk som rörlig. Vid anfall och framryckning/marsch sker ”screening” i flank eller rygg på bataljonen. Plutonen bildar en ”spaningsskärm” vilket syftar till att i tid upptäcka flankerande rörelser eller spaningsförband från motståndaren. Är syftet counter- reconnaissance kan spaningsplutonen få stridsvagn eller annan manöverenhet underställd sig. Den ansvarar för att slå ut eller fördröja fientliga spaningsförband som spaningsplutonen upptäcker.³⁴

3.2.3 Nyttjande av spaningsplutonen

*Movement to Contact*³⁵

Då bataljonen framrycker i syfte att ta kännning med motståndaren nyttjas spaningsplutonen främst på två sätt. Plutonen kan användas för att genomföra *zone reconnaissance* framför den egna bataljonen alternativt genomföra *screening* på flankerna. Detta är beroende på var i brigaden bataljonen är grupperad.

²⁹ US Army US Army ”Tactics and Techniques for Combined Arms Heavy Forces: Armored Brigade, Battalion, Task Force and Company Team” 71-123 Chapter 2 sektion 5

³⁰ US Army 17-98 Chapter 3-4

³¹ BrigR Sförb s.17

³² US Army Fieldmanual Cavalry Operations 17-95 chapter 3

³³ US Army 17-98 Chapter 3-13

³⁴ US Army 71-123 Chapter 2 sektion 5

³⁵ US Army 71-123 Chapter 3 sektion 2

Genomförs spaning framför egen bataljon framrycker en kompanistridsgrupp bakom spaningspluton beredd att snabbt ta upp striden med eventuella motståndare.

*Hasty Attack/Hastigt anfall*³⁶

Ett hastigt anfall är ett anfall med kort förberedelsetid mot snabbt uppkomna och prioriterade mål. Spaningsplutonen används för att fastställa motståndarens läge, styrka och intentioner. Är motståndaren i rörelse så försöker plutonen fastställa flankerna på förbandet.

Mot en försvarsgrupperad motståndare försöker plutonen fastställa luckor och svagheter i dess gruppering för att vid bataljonens anfall leda in indirekt eld för att binda motståndaren. Leder inte plutonen in indirekt eld så bör den genomföra *screening*.

Bataljonen genomför ett planerade anfall³⁷

Planerade anfall sker oftast då motståndaren hunnit försvarsgruppera och grävt ner sig. Förberedelserna tar längre tid vilket ger mer tid för spaningsplutonen att kunna genomföra ett noggrant arbete.

Inledningsvis utgår spaningsplutonen snarast uppdraget delgetts i syfte att lokalisera motståndaren samt spana av lämpliga framryckningsvägar för bataljonen. Under detta skede är det inte uteslutet att spaningsplutonen stridsspanar mot fiendens försvarsgruppering för att utröna hur starkt fienden är. Detta i syfte att fastställa bästa punkten för bataljonen att anfalla mot. Därefter nyttjar bataljonschefen spaningspluton beroende på beredduppgift.

Urban terräng

Spaning i bebyggelse är tidskrävande och svårt vilket ställer andra krav på nyttjande av spaningsplutonen. Plutonen bör försöka att undvika att framrycka in i bebyggelse utan försöka observera sina mål utan att gå in i bebyggelsen. Något som nämns i manualen är också svårigheten att kunna genomföra detaljerad spaning.³⁸ De tillfällen när plutonen genomför spaning i bebyggelse görs det avsuttet om tiden medger.

*”Detailed reconnaissance of built-up areas is beyond the capability of the scout platoon”*³⁹

Dock så preciseras fem områden där man kan nyttja spaningsplutonen inom MOUT.⁴⁰

Det första är att bidra till överraskning och utnyttja fiendens svagheter. Detta görs genom att spaningsplutonen spanar mot platser som ger bataljonschefen större möjlighet att överraska fienden. Plutonen kan även förstärka upp viktiga punkter i bebyggelsen med sina stridsfordon.

Den andra förmågan som spaningsplutonen kan bidra med i MOUT är att understödja anfallande ”Combined Arms⁴¹” enheter med allt från direkt eldunderstöd till att identifiera viktiga punkter för förbandet att anfalla.

³⁶ US Army 71-123 Chapter 3 sektion 2

³⁷ US Army 71-123 Chapter 3 sektion 2

³⁸ US Army 17-98 Chapter 8-31

³⁹ US Army 17-98 Chapter 8-31

⁴⁰ US Army 17-98 Appendix D-3

Den tredje förmågan spaningsplutonen kan bidra med är förmågan att precisionsbekämpa både med sina pansarvärnsrobotar av typen TOW och indirekt eld.

Spaningsplutonen kan även bidra till att isolera motståndaren. Både genom att fysiskt bidra med sina stridsfordon samt att bidragit med terrängunderlag till bataljonschefen så denne vet var och hur man på bästa sätt isolerar motståndaren.

Slutligen så kan spaningsplutonen nyttjas för att samverka med civilbefolkningen för att få ett bra underrättelsesläge. Samverkan sker även för att bedöma skador efter striderna, undsätta civila som flytt samt fastställa var större grupper civila befinner sig. Spaningsplutonen assisterar även i bedömandet om civilbefolkningen är vänligt inställd till de egna förbanden.

3.2.4 slutsatser

Idealbilden för hur U.S Army vid anfallsoperationer är beroende på typfall. Jag har analyserat vilka uppgifter som spaningsplutonen bör få i varje typfall.

Vid anfall som är planerade genomför plutonen:

- Spaning längs väg för att fastställa vilka vägar som är framryckningsbara.
- Spaning i syfte att lokalisera motståndaren
- Stridsspaning för att fastställa fiendens styrka samt vilja strid.

Vid ”*hasty attacks*”/hastiga anfall används plutonen för att:

- Fastställa motståndarens läge
- Mot en rörlig motståndare fastställa flankerna
- På en grupperad motståndare sker spaning i syfte att finna svagheter
- Binda motståndaren med indirekt eld.
- Genomföra *screening*/stridsspaning i syfte att hindra omfattningar/fientliga spaningsförband.

Då bataljonen manövrerar för att ta kännning med motståndare/movement to contact genomför spaningsplutonen:

- Genomför rörlig spaning/*zone reconnaissance* framför egen bataljon.
- Genomför *screening* i flank på bataljonen.

I urban terräng finns det inga riktlinjer, utan mer rekommendationer hur man ska nyttja förbandet.

- Spaning mot viktiga genomfarter/infarter
- Identifiera kritiska avsnitt av bebyggelsen
- Samverkan med civilbefolkning
- Understödja bataljonens övriga delar med eldkraft

Dock nämner FM 17-98 att spaningsplutonen bör försöka spana från utsidan och in i bebyggelsen i första hand. Plutonen ska dock kunna uppträda i bebyggelse om så krävs.

⁴¹ Jerker Widen och Jan Ångström ”*Militärteorins Grunder*” 2005 sid.150

3.3 Jämförelse

Mekbat09	U.S Army Armored Cavalry
Offensiva operationer <ul style="list-style-type: none">- Plutonen spanar längs bataljonens tänkta framryckningsväg- Spanar i syfte att fastställa fiendens position och utbredning- Spanar mot fienden för att fastställa var luckor och svagheter finns- Plutonen spanar i bataljonens flank i förvarningssyfte- Plutonen förlitar sig på observerande spaning, stridsspanar i undantagsfall- I bebyggelse är det okänt hur plutonen används- Nyttjas för att leda indirekt eld	Planned Attack/Planerat anfall <ul style="list-style-type: none">- Spaning längs väg för att fastställa vilka vägar som är framryckningsbara.- Spaning i syfte att lokalisera motståndaren.- Stridsspaning för att fastställa fiendens styrka samt vilja strid. Vid hasty attacks/hastiga anfall <ul style="list-style-type: none">- Fastställa motståndarens läge- Mot en rörlig motståndare fastställa flankerna.- På en grupperad motståndare sker spaning i syfte att finna svagheter- Binda motståndaren med indirekt eld.- Genomföra screening/ stridsspaning i syfte att hindra omfattningar samt fientliga spaningsförband. Ta kännning med motståndare/movement to contact <ul style="list-style-type: none">- Genomför rörlig spaning/zone reconnaissance framför egen bataljon.- Genomför screening i flank på bataljonen. I urban terräng <ul style="list-style-type: none">- Spaning mot viktiga genomfarter/infarter- Identifiera kritiska avsnitt av bebyggelsen- Samverkan med civilbefolkning- Understödja bataljonens övriga delar med eldkraft

3.3.1 Likheter

- Plutonerna används för att spana längs bataljonens framryckningsvägar.
- Spaning nyttjas för att fastställa motståndarens läge, luckor i dennes gruppering samt svagheter
- Plutonerna spanar i bataljonens flank i syfte att få förvarning om fientliga förband
- Plutonerna används för att leda indirekt eld

3.3.1 Skillnader

- U.S. Army FM har fler typfall där spaningsplutonens uppgifter definieras
- Armored Cav har ett större spektrum av uppgifter
- Armored Cav nyttjar sig av stridsspaning/aggressiv spaning i större utsträckning än svenska spaningsplutoner
- US Army beskriver tydligare att chefen bör underställa resurser beroende på uppgift⁴²

3.3.2 Sammanställning

De svenska reglementena har inte samma mängd typfall utan beskriver något slags mellanting mellan ett snabbt anfall och ett planerat. Det gör att det blir något svårare att utläsa hur plutonen kan nyttjas i olika typfall jämfört med U.S Army FM.

Dock så kan det innebära att en svensk bataljonschef känner sig mindre låst i hur denne ska nyttja plutonen. Det är dock positivt ur synvinkeln att de olika typfallbeskrivningarna är ett större stöd för en osäker bataljonschef.

Likheterna mellan reglementena är dock stor i synen på hur man ska nyttja plutonen vid anfall med gott om tid samt vid hastiga anfall. I huvudsak spanar plutonen framför bataljonen och sekundärt i flanken för att förhindra omfattningar eller fientliga spaningsförband.

Den största skillnaden mellan Sverige och USA är synen på aggressiv spaning och stridsspaning. I U.S Army är det helt naturligt att spaningsplutonen kan få uppgifter som innebär strid för att lösa ut sina spaningsuppgifter. Detta i syfte att samla information om motståndarens stridsvärde och vilja till strid. I Sverige så är synen i Mekbat09 remissen reglementena att spaningsplutonen i undantagsfall ska stridsspana.

De tyska erfarenheter som uppkom på östfronten och senare beskrivs i litteraturen är mot pansardivisionens pansarspaningsbataljon. Dock är vissa erfarenheter generella och kan även appliceras på bataljonsspaningspluton. I amerikanska reglementen från 40-talet påpekas det att tyskland nyttjar sin spaning aggressivt och att tyska förband är förväntar sig att behöva strida för information. Tyska spaningsförband som hamnar i strid fördröjer ofta fienden till dess moderförbandet kan anfalla mot flanken.⁴³

⁴² US Army 71-123 Chapter 2 sektion 5

⁴² US Army 71-123 2 sektion 4

⁴² US Army 17-95 Chapter 4 sektion 2

⁴³ <http://www.lonesentry.com/manuals/tme30/ch4sec2.html>

4. Mekaniserad spaning i verkligheten

4.1 Sverige

Spaningsplutonen har i främsta hand nyttjas som närspaning inom tio km från eget förband. Detta i syfte att nyttja egna granatkastarplutoner som understöd. Har bataljonen understöd av haubitsbataljon kan avståndet öka till 25 km.⁴⁴

”Spaning bör ligga på så stort djup så att det de underrättelser de levererar hinner påverka lösandet av vår stridsplan, annars så kan man lika gått göra det genom sammanstöt med mek/strvkom. Djupet bör inte bli så stort så att fi inte hinner göra skapa okänd verksamhet av betydelse mellan spaning och bataljonen, dvs vi vet att de har gått in men vet inte var de är eller vad de gör”⁴⁵

Plutonen har generellt haft korta tidsförhållanden på under 24 timmar och ofta betydligt mindre tid. Detta har också varit en bidragande faktor till att insatsdjupet för plutonen inte överstigit tio km framför den egna bataljonen.⁴⁶

Uppgifterna har ofta varit att spana längs bataljonens framryckningsvägar samt fastställa fiendens utbredning.⁴⁷ Plutonen har tidvis använts aggressivt men har ibland ersatts av stridsvagnspluton vid stridsspaning. Om plutonen ska nyttjas passivt eller aggressivt så är svaret att aggressivt nyttjande bör vara sparsamt då bataljonen bara har en spaningspluton som dessutom inte är optimerad för aggressiv spaning/stridsspaning.⁴⁸

4.2 Hur bataljonschefer/S2 skulle vilja nyttja plutonen

Det uttrycks en vilja att göra plutonen större för att kunna spana i fler riktningar samt att tillföra bearbetningsförmåga till plutonen så den kan skicka färdiga underrättelserapporter till bataljonen. I övrigt ingen större skillnad i nyttjande jämfört med i dag.

På frågan om ”counter reconnaissance” är något att nyttja så svarar Lt Nilsson från I19 att det är en bra ide men inget som nyttjas idag. Dock för att få effekt bör förband underställas spaning. Exempel på dessa är granatkastarförband eller stridsvagnsplutoner.

P7 svarar att det mycket väl kan vara en uppgift för plutonen beroende på om chefen prioriterar att det är viktigare att slå ut fiendens sensorer än inhämta information om vad som är framför bataljonen.⁴⁹

Slutsatserna jag dragit av intervjuerna är att:

- Spaningsplutonen spanar i huvudsak framför bataljonen
- Vid kort om tid spanar plutonen offensivt eller stridsspanar
- Djupet framför egen bataljon har relativt litet.
- Viljan till använda spaningsplutonen aggressivt är liten

⁴⁴ Övlt Stefan Smedman C 42 Mekbat, P4

⁴⁵ Kenneth Tuvehed S2 19/Pbat

⁴⁶ Kn Akusjärvi I19/Pbat

⁴⁷ Kn Tuvehed S2 I19/Pbat

⁴⁸ Kn Felt P7 S2 71. Mekbat

⁴⁹ Kn Fäldt P7 S2 .71 mekbat

4.3 U.S. Army

4.3.1 Övningar på National Training Center⁵⁰

När U.S Army övat har upplägget oftast varit upplagda på följande sätt

- Lång förberedelsestid, tilldelad tid är oftast 48 timmar för att lösa en uppgift
- En b-sida som får agera relativt fritt

4.3.2 Erfarenheter från Desert Storm 1991

Erfarenheterna kommer från spaningsplutonchefen i tredje bataljonen, 5:e kavalleriregementet, benämns 3-5 som ingick i en pansardivision under Desert Storm. Kännetecknande för striderna som 3-5 utkämpade var att dessa ofta initierades av spaningsplutonen.⁵¹ Spaningsplutonen nyttjades för att spana framför den egna bataljonen samt ta stridskontakt och behålla den⁵². Utöver att behålla stridskontakten nyttjades plutonen för att binda eller penetrera fiendens linjer. Det aggressiva användandet med kort förvarning samt det höga anfallstempot gjorde att plutonens djup framför egen bataljon blev lidande. I det aktuella fallet sträckte sig spaningsdjupet framför den egna bataljonen mellan två till tolv kilometer.⁵³ I det fallet är två kilometer framför egen bataljon för kort för spaningsplutonen men tolv kilometer är det som är mer eftersträvänsvärt.

4.3.3 Erfarenheter från Operation Iraqi Freedom

En av de viktigare erfarenheterna från kriget är operationstempot. Under invasionens inledningsfas hade U.S Army en genomsnittlig anfallshastighet på 25 till 30 km i timmen.⁵⁴ Detta ledde i sin tur till att bataljonscheferna var tvingade att istället för att planera ny insats varje 48:e timme skedde detta var åttonde eller tolfte timme.⁵⁵ Detta ger exempelvis en timme istället för 4-6 timmar för en spaningspluton att innästla och lösa en uppgift.

Spaning på bataljons och brigadnivå är nödvändig på grund utav det höga tempot blir ofta underrättelser från högre förband för gamla. Dessa spaningsförband ska dessutom vara utrustade för att kunna användas aggressivt och stridsspana om så behövs. Detta för att det höga operationstempot ledde till att spaningsplutonerna inte kunde agera långsamt och smyga fram till sina spaningsmål vilket tvingade plutonerna till ett aggressivt beteende.⁵⁶

Movement to contact var den vanligaste anfallsuppgiften vilket bör ha gett spaningsförbanden uppgifter som *zone reconnaissance* och *screening* enligt deras reglemente.⁵⁷ Huruvida spaningsplutonerna fick dessa uppgifter kan inte utrönas ur uppsatsen.

Slutsatserna jag dragit om U.S Armys nyttjande är följande:

- Under övningar har plutonen kunnat agera lugnt och metodiskt
- Högt tempo samt korta tidsförhållanden i verklig strid till skillnad från övning
- Plutonen har i huvudsak spanat framför egen bataljon
- Nästan enbart aggressiv spaning eller stridsspaning

⁵⁰ D. Curtis "Trading the saber for stealth" 2005 Institute of Land Warfare s.20

⁵¹ 1 LT Donald Murray "Desert Storm Monograph" Fort Benning s.6,8,9

⁵² 1 LT Donald Murray s.4,6,8,9

⁵³ 1 LT Donald Murray s.6

⁵⁴ D. Curtis 2005 s.25

⁵⁵ D. Curtis 2005 s.20

⁵⁶ D. Curtis 2005 s.25

⁵⁷ D. Curtis 2005 s.7

4.3 Jämförelse

Sverige	U.S Army Armored Cavalry
<ul style="list-style-type: none">- Korta tidsförhållanden, i regel under tolv timmar- Djupet framför egen bataljon har oftast inte överskridit tio km- Om bataljonen har eldtillstånd med haubitsförband kan avståndet ökas till 25 km- Plutonen har i regel spanat längs bataljonens tänkta anfallsriktningar och längs framryckningsvägar- Plutonen har tidvis nyttjas aggressivt	<p>Övning</p> <ul style="list-style-type: none">- Långa tidsförhållanden – 48 timmar- Relativt lågt tempo i striderna- Fritt agerande b-sida- Spaningsplutonen har med gott om tid kunnat innästla obemärkt i området <p>Desert Storm 1991</p> <ul style="list-style-type: none">- Högt tempo i striden- Ingen eller väldigt kort förberedelsestid- zone reconnaissance och screening dominerade nyttjandet- Kort djup framför egna förband- Aggressivt nyttjande, plutonen nyttjades ofta för att binda motståndaren till dess bataljonen anföll. <p>Operation iraqi freedom 2003</p> <ul style="list-style-type: none">- Högt operationstempo- Aggressivt nyttjande- Beslutscykler på åtta till tolv timmar- Movement to contact var vanligaste anfallsuppgiften inom femte kåren

4.3.1 Likheter

- Under övningar så har ofta tiden för beslut varit relativt lång jämfört med krig.
- Svenska spaningsplutoner har nyttjats på ett sätt som liknar det sättet U.S Army nyttjat sina spaningsplutoner i krig när det varit ont tid.
- Sverige har under övningar haft liknande beslutstider som U.S Army hade kriget 2003
- Spaningspluton spanar oftast framför bataljonen
- Plutonerna har i huvudsak löst uppgifter framför bataljonen

4.3.2 Skillnader

- Pansarspaningsplutonerna i U.S Army har i krig nästan enbart bedrivit aggressiv spaning och stridspaning.
- U.S Army har gett spaningsplutonen uppgifter i syfte att binda motståndaren alternativt skapa ett genombrott.

4.3.3 Sammanställning

I U.S Army under övningar har plutonerna kunnat öva lugnt och metodiskt samt haft gott om tid på sig. Detta har dock inte avspeglat verkligheten där tiden för beslut varit kortare. På grund av tidsbrist i verkligheten har spaningsplutonen nyttjats aggressivt och ofta stridspanat.

Även terrängen vilken i Irak är väldigt platt gör att plutonen inte kan smyga fram mot spaningsmålen. Dock så är inte det en sanning med modifikation då det förekom korta stridsavstånd på grund utav svackor, bergsformationer och sandstormar.

I Sverige har tiden under övningar varierat, överlag verkar den dock ligga på mellan 12- 24 timmar. Även här gör korta tidsförhållanden att bataljonen nyttjar sin spaningsresurs aggressivt. Svenska förband har även i likhet med U.S Army nyttjat plutonen framför bataljonen. Men till skillnad mot U.S Army så är det aggressiva nyttjandet ofta inte inriktat mot att få information om motståndarens vilja till strid eller binda upp motståndaren.

5. Framtiden

5.1 Diskussion

I syfte att kunna svara på min frågeställning kommer jag att diskutera mina slutsatser från tidigare kapitel runt två frågor.

- Var ska plutonen befinna sig i förhållande till bataljonen?
- Ska plutonen uppträda passivt eller aggressivt?

Kopplas den första frågan mot slutsatserna dragna efter reglementesstudierna är min tolkning att plutonen bör nyttjas framför bataljonen i främsta hand. Jämfört med slutsatserna dragna av det verkliga nyttjandet visar på samma resultat. Spaningsplutonens nyttjande under övningar liknar det som föreskrivs i reglementet.

U.S Army nyttjande i Irak 1991 stämmer väl överens med de fieldmanuals jag studerat. Det finns därför inget skäl att tro att 2003 var annorlunda. Bataljonen som studerades använde spaningsplutonen framför bataljonen, ofta som ledande pluton i bataljonen

Det skrivs i U.S Army FM om att nyttja plutonen i flank under "*counter reconnaissance*" och "*hasty attacks*". Under "*hasty attacks*" tolkar jag det som att bataljonen drar ut plutonen när den spanat klart mot sidan för att undvika vådabekämpning under anfallet. Detta har sina fördelar, för när bataljonen anfaller så minskar behovet av ögon mot anfallsmålet. Det ökar även chansen för att inte underrättelsekedjan ska hamna i efterhand då den kan planera i förväg och skicka iväg spaningsplutonen.⁵⁸

Det nämns i "Doktrin för markoperationer" att strävnan ska vara att bevaka flankområden under hela anfallet⁵⁹. Det är då en avvägning som måste göras huruvida det är spaningsplutonen som skall spana i flanken eller om chefen skall avdela andra förband för den uppgiften. Att gruppera förband i flanken är av vikt då manöverteoretiker förespråkar slag mot flank och bakre delar. Detta har bland annat den ryske teoretikern Tuchatjevskiji skrivit om.⁶⁰ Tuchatjevskiji tas upp här på grund av att många länder nyttjar rysk utrustning och taktiska samt operativa koncept.

Att nyttja spaningsplutonen i flank har andra fördelar, exempelvis att risken för vådabekämpning minskar vilket gör att förbandet kan hålla ett högre anfallstempo. Vådabekämpning är ett stort problem på slagfältet vilket inte minst bevisades under Operation Desert Storm där ett flertal pansarskyttefordon och stridsvagnar slogs ut av egna⁶¹.

⁵⁸ Markstridsskolan 2008-09-05 s.15

⁵⁹ Försvarmakten 2005 "*Doktrin för markoperationer*" s.77 Fälth och Hässler, Värnamo 2005

⁶⁰ Försvarmakten 2002 "*Militärstrategisk Doktrin*" s. 97 Fälth och Hässler, Värnamo 2002

⁶¹ http://www.gulflink.osd.mil/du_ii/du_ii_tabh.htm

Att minska risken för detta kan vara viktigt de gånger förbandet måste öka anfallstempot för att återta initiativet mot en kvalificerad motståndare i syfte att komma innanför dennes OODA-loop⁶².

I en analys utifrån William S. Linds tre filter är inte spaningsplutonens plats i flanken. Det tredje filtret som Lind beskriver är ”styrkor och svagheter” och kan användas i en analys var kraftsamling bör ske.⁶³

Om spaningsplutonen används som spaningsskärm i bataljonens flank har förbandet liten möjlighet att finna luckor i fiendens gruppering i förväg utan att binda upp ett manöverkompani.

En sammanställning ser ut på följande sätt.

	Reglemente	Verkligt nyttjande	Handbok manöverkrigföring
Flank	X		
Framför	X	X	X

Sammanlaget ger reglementena, manöverteori samt det verkliga nyttjandet att spaningsplutonen bör användas i främsta hand framför bataljonen. Ska plutonen spana i flank kan jag identifiera 3 tillfällen när det bör ske:

1. Risken för vådabekämpning är överhängande
2. Bataljonen framrycker i kön eller i flank på brigaden
3. Hotet från fientliga spaningsförband och kringgångsförband är större än behovet av information framför bataljonen.

På frågan om plutonen bör uppträda defensivt eller offensivt analyserar jag enbart utifrån hur bataljonens synvinkel. Om dagens organisation eller träning är lämplig för respektive uppträdande kommer jag att lämna därefter på grund av begränsat utrymme i uppsatsen.

I remissen för mekbat09 fastslås det att spaningsplutonen stridsspanar enbart i undantagsfall. Men BrigR Sförb öppnar för ett aggressivare uppträdande om det krävs i syfte att lösa uppgiften. I U.S Army FM står det inte att plutonen ska uppträda aggressivt hela tiden utan att plutonen ofta växlar mellan ”stealthy” och ”aggressive”. Detta återfinns man även från tyska erfarenheter dragna under andra världskriget. Spaning inhämtar information genom att växla mellan observation och strid. U.S Army Fieldmanuals styr upp mer än vad svenska reglementen gör och ibland är det godo men ibland av ondo. Jag anser att då Försvarmaktens valda ledningsmetod är uppdragstaktik skall reglementen vara mer av vägledande slag än styrande. Dock måste även vägledningen vara rätt och tankesättet hur man nyttjar förbanden vara implementerat i organisationen. När det då skall jämföras och dras erfarenheter från U.S Army är det taktiska principer gör undersökas. Inte hur U.S Armored Cavalry exempelvis genomför spaning längs väg.

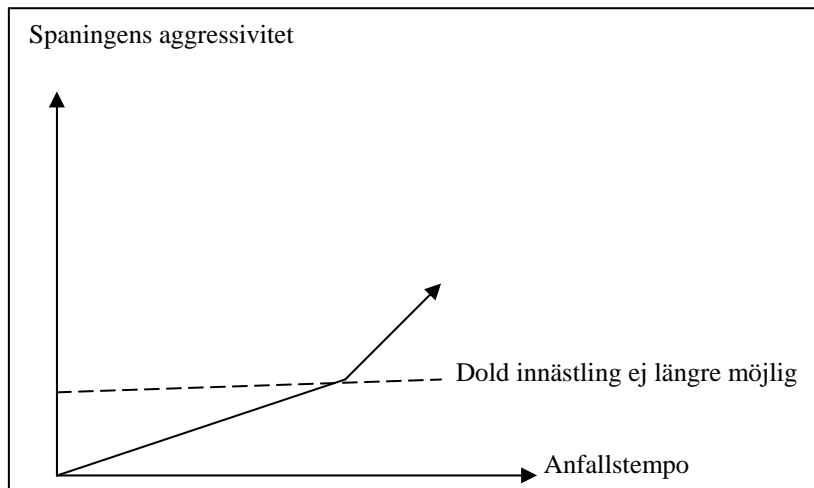
Anfallstrid med mekaniserade förband förknippas ofta med tempo och förbanden framrycker även under strid relativt fort. Tyskarna klarade av att under strid framrycka 80 kilometer per dygn under första veckan av ”Operation Barbarossa”⁶⁴.

⁶² Försvarmakten 2002 s.87

⁶³ William S. Lind 1985 s.25

U.S Army lyckades framrycka 100km per dygn under Operation Desert Storm⁶⁵ och 25-30 kilometer i timmen under Operation Iraqi Freedom⁶⁶. Hög anfallshastighet påverkar spaningsförbandens användande då inte dessa får nog med tid för att dolt innästla och spana avsuttet. Med högre anfallshastighet kommer spaningsplutonen att behöva spana uppsuttet och aggressivt för att inte bataljonen hinner minska luckan mellan den och plutonen alltför mycket.

När framryckningshastigheten når en viss hastighet finns heller ingen möjlighet för plutonen att innästla utan då kommer plutonen vara tvungen att stridsspana. Detta illustreras med nedanstående bild.

För att spaningsplutonen ska kunna innästla dolt och lösa spaningsuppgifter dolt krävs det att bataljonschefen ger plutonen tid.

Men ska bataljonen ge spaningsplutonen den tid som krävs måste den sänka anfallstempot. Detta är inte alltid möjligt då högre chef kan ha styrt vad som ska uppnås inom vilka tidsramar. I doktrin för markoperationer anges det att svenska förband skall upprätthålla ett hög tempo i striden⁶⁷. Detta innebär nödvändigtvis inte alltid ett hög framryckningstempo men i pansarstrid är det troligtvis fallet. Operation Barbarossa samt de två Irakkrigen där USA har deltagit visar på det.

U.S Armys aggressiva nyttjande i Irak 1991 och 2003 bygger i grunden på det höga operativa tempot samt att i vissa fall ville bataljonschefen binda fienden. I de fall plutonen genomförde ”*recon in force*”⁶⁸ eller band motståndaren nyttjades troligtvis spaningsplutonen för att ha handlingsfrihet med de stridande kompanierna på bataljonen. Ett sådant nyttjande av spaningsplutonen ger också möjlighet att hitta dessa luckor snabbare eller bryta igenom fiendes gruppering utan att binda upp bataljonens stridande delar.

Spaningsplutonen i dessa fall bör även ha mandat att påbörja liknande uppgifter såvida inte högre chef klargjort att stridskontakt ska undvikas. Att agera offensivt och ta initiativ bör vara naturligt för att kunna få ett högre stridstempo på bataljonen.

⁶⁴ Nicklas Zetterling & Anders Frankson 2002 ”*Slaget om Kursk*” s.25 Norstedts förlag

⁶⁵ D. Curtis 2005 s.18

⁶⁶ D Curtis 2005 s.18

⁶⁷ Försvarsmakten 2005 s.51,66

⁶⁸ U.S Army 17-95 1996 Chapter 3 sektion 5

Detta var fallet för TF 3-5 1991 då spaningsplutonen började bryta igenom flanken på ett regemente bestående av 3 pansarbataljoner.⁶⁹ Viljan till offensivt agerande tas även upp i doktrin för markoperationer.⁷⁰ Gulfkriget 1991 visar på att ett aggressivt nyttjande som var lyckat. Dock höll plutonen på få förluster när den fick sammanstöt stridsvagn⁷¹.

Det visar på att stridsspaning utsätter plutonen för relativt stora risker.

För att klara av stridsspaning bör förbandet utrustat samt tränat för det annars kommer det få onödiga förluster. Fiendebedömningen måste ligga till grund om plutonen sätts in för att stridsspana. Förväntas motståndaren uppträda med stridsvagn bör inte spaningsplutonen sättas in. I dessa fall kan bataljonen nyttja valfritt mekaniserat kompani eller stridsvagnskompaniet på bataljonen för att stridsspana vilket minskar behovet för spaningsplutonen att stridsspana. Men löser bataljonschefen underrättelsetjänsten på det viset låser denne på förhand upp ett manöverkompani. Detta minskar bataljonens handlingsfrihet i slutändan. Vilket gör att plutonen måste vara organiserad för att kunna möta stridsvagn om den ska kunna nyttjas i strid mot en kvalificerad motståndare, vilket den inte är idag. U.S Army har den förmågan på sina Bradley M3 i form av pansarvärnsrobot TOW fordonsmonterad samt roboten Javelin som handhas av soldaterna i då dessa uppträder avsuttet

Dock bör spaningsplutonen nyttjas defensivt om tiden finns i syfte att öka dess chans till överlevnad. Detta då spaningsplutonen uppträder frångående från bataljonen och kan enbart överleva genom att förbli oupptäckt eller vara så pass aggressiva att den löser ut de strider den får. Ett sätt är att låta plutonen själv avgöra när den skall uppträda aggressivt eller defensivt. U.S Army beskriver detta i manualen för spaningsplutonen och gör att plutonchefen själv avgör vad som är bäst för att lösa den ställda uppgiften⁷². Detta stämmer även väl överens med Försvarsmaktens valda ledningsmetod.

Viljan att nyttja spaning aggressivt bland svenska förband är liten och det gör att förbandet inte övar på det i den omfattning det behövs. En annan orsak till att det inte övas på i den omfattning som behövs har att göra med hur och var vi övar. Vi övar på små övningsfält där striderna ofta avslutas inom ett dygn. Utöver det övar svenska förband ofta moment vilket gör att spaningsplutonen inte måste framrycka och spana framför bataljonen hela tiden. Större övningsfält och längre moment där den anfallande sidan måste ta sig ett antal mil skulle göra skillnad på hur plutonen används. Liknande problematik har funnits i USA där förbanden har fått gott om tid på sig att verkställa sina uppdrag under övningar till skillnad från krig.

En sammanställning hur olika reglementen aggressiv spaning och hur spaningsplutonen faktiskt har använts. Det som är märkbart i sammanställningen är att remissen till mekbat09 är inte anser att spaningsplutonen ska spana aggressivt.

	BrigR Sförb	Mekbat09	Svenska förband	U.S Army FM	Irak -91 och -03
Passivt	x	x	x	x	
Aggressivt	x		x	x	x

⁶⁹ 1 LT Donald Murray s.9

⁷⁰ Försvarsmakten 2005 s.51

⁷¹ 1 LT Donald Murray s.7

⁷² U.S Army 17-98 1999 chapter 3 sektion 2

Min personliga uppfattning är att vi inte bör kopiera U.S Army och deras mer kommandostyrda koncept rakt av. Dock har deras spaningsreglemente en del intressanta synpunkter och idéer om spaningstjänsten. En modell liknande U.S Army där är detsamma order oavsett om det gäller stridspaning eller ej. I det fallet är det upp till plutonchefen själv att avgöra huruvida plutonen måste stridsspana eller ej utifrån givet uppdrag och tilläggsuppgifter. Den lösningen rimmar även väl med grunderna i uppdragstaktik.

Men ska vi ha den modellen av ordermall måste spaningsplutonen inte vara rädd för att ta strid om det behövs för att lösa sina uppgifter då inte högre chef avgör om plutonen ska stridsspana. Ett aggressivt sinnelag måste odlas fram för att få önskvärd effekt i det sammanhanget.

5.3 Återkoppling till frågeställningen

”Hur kan man nyttja mekaniserad bataljonsspaning vid konventionell anfallstrid?”

För att ut maximal effekt av spaningsplutonen bör den framför allt spana framför bataljonen i syfte att klargöra var fienden finns eller ej. Är tempot allt för högt och risken för vådabekämpning stor bör plutonen spana i flank.

Plutonen bör få tid på sig att inneställa dolt om den kan. Dock kommer tempot på slagfältet att tvinga plutonen till ett aggressivt beteende stora delar av tiden. På grund av det bör plutonen användas aggressivt även då den inte stridsspanar. Under lösandet av uppgift kommer plutonen att behöva växla mellan strid och observation för att inhämta information. Utöver det kan spaningsplutonen få tilläggsuppgifter för att binda fienden eller finna alternativt luckor i dess gruppering för att ge högre chef handlingsfrihet med övriga delar av bataljonen. Pansarofficeren Eike Middeldorf som författade boken ”Taktik på Östfronten” uttryckte sig om pansarspaning på följande sätt:

”Pansarspaning är strid”⁷³

Det var en sanning för de tyska pansarspaningsförbanden under andra världskriget och det är fortfarande en aktuell sanning vilket U.S Army bevisat både 1991 och 2003.

5.4 Förslag till fortsatt forskning

Det som bör utredas vidare hur plutonen ska uppträda vid försvarsstrid. Utöver det bör en analys över vilka uppgifter som skall kunna ställas på plutonen. Från uppgifterna måste det även analyseras huruvida nuvarande organisation är tillräcklig för att kunna lösa de ställda uppgifterna.

⁷³ Herbert Poller *”Pansarspaning på östfronten: SS- Panzer-Aufklärung-Abteilung 11 ”Nordland”* s.12
Leandoer & Ekholm Förlag 2006

6. Käll och litteraturförteckning

Litteratur

Hans von Luck 2005 "Pansarchef under Rommel" Prisma förlag
William S Lind 1985 "Handbok i manöverkrigföring" Försvarshögskolan 2002
Jerker Widen och Jan Ångström 2005 "Militärteorins Grunder" Försvarshögskolan
Rolf Ejvegård 2003 "Vetenskaplig Metod" Studentlitteratur
Runa Patel & Bo Davidsson 1991,2003 "Forskningsmetodikens Grunder" Studentlitteratur
Nicklas Zetterling & Anders Frankson 2002 "Slaget om Kursk" Norstedts förlag
Herbert Poller "Pansarspaning på östfronten: SS- Panzer-Aufklärung-Abteilung 11 "Nordland"
Leandoer & Ekholm Förlag 2006

Reglementen

Markstridsskolan "Reglemente Mekbat09" Remissutgåva 2008-09-05
Brigad Reglemente "Spaningsförband" 2002 förhandsutgåva
Försvarsmakten 2005 "doktrin för markoperationer" Fälth och Hässler, Värnamo 2005
Försvarsmakten 2002 "Militärstrategisk Doktrin" Fälth och Hässler, Värnamo 2002
Markstridsskolan 2006 OrderH Markstridsförband

Internet

U.S. Army Fieldmanuals
<http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/index.html> 2009-01-11

U.S. Army FM 17-94 "Scout Platoon"

U.S. Army FM 71-123 "Tactics and Techniques for Combined Arms Heavy Forces: Armored Brigade, Battalion, Task Force and Company Team"

US Army Fieldmanual Cavalry Operations 17-95

U.S. Army FM 100 – 20 "Military Operations in Low Intensity Conflicts"

Hemsidor

U.S. Army 11th Armored Cavalry Regiment "Blackhorse" Officiell hemsida
<http://www.irwin.army.mil/units/11th+Armored+Cavalry+Regiment/11th+CR/>
2009-01-10

U.S. Army Fort Benning Officiell hemsida
<https://www.benning.army.mil/infantry/>
2009-02-18

Faktasida om Bradley M2/M3 Infantry/Cavalry Fighting Vehicle
<http://www.army.mil/factfiles/equipment/tracked/bradley.html>
2009-02 -27

Friendly Fire Operation Desert Storm
http://www.gulflink.osd.mil/du_ii/du_ii_tabh.htm
2009-04-19

Angående tyska spaningsförbands uppträdande
<http://www.lonesentry.com/manuals/tme30/ch4sec2.html>
2009-04-19

Rapport PDF-format

1 LT Donald Murray "Desert Storm Monograph"
<https://www.benning.army.mil/monographs/content/other/index.htm> 2009-02-18

Uppsatser

Mj Curtis D. Taylor

Trading the Saber for Stealth: Can Surveillance Technology Replace Traditional Aggressive Reconnaissance?

2005 Institute of Land Warfare

http://www.ansa.org/SiteCollectionDocuments/ILW%20Web-ExclusivePubs/Land%20Warfare%20Papers/LWP_53.pdf 2009-02-18

John J. McGrath

Scouts Out: The Development of Reconnaissance Units in Modern Armies

2008 Combat Studies Institute, US Army Combined Arms Center,

Fort Leavenworth, Kansas

http://www.cgsc.army.mil/carl/download/csipubs/scouts_out.pdf 2009-01-05

Intervjupersoner

Kn Peter Akusjärvi, utbildningsledare Splut I19/Pbat

Kn Kenneth Tuvehed, S2 191.Mekbat I 19/Pbat

Kn Johan Feldt, S271 Bat, P7

Lt Per Nilsson, blivande S2 192.Mekbat I19/Pbat

Övlt Stefan Smedman C 42. Mekbat P4